

**IZMAINĀS LIKUMOS PAR
PRIEKŠVĒLĒŠANU AGITĀCIJU
PIRMS SAEIMAS VĒLĒŠANĀM**

2010.gada 18.jūnijā

Likumi

- “Par priekšvēlēšanu aģitāciju pirms Saeimas vēlēšanām un Eiropas Parlamenta vēlēšanām”
- “Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likums”

Priekšvēlēšanu aģitācijas periods

- laika posms no 120.dienas pirms vēlēšanām līdz vēlēšanu dienai

no 2010.gada 5.jūnija

līdz 2010.gada 2.oktobrim

Priekšvēlēšanu aģitācija ir:

kādas politiskās partijas, politisko partiju apvienības vai arī kāda deputāta kandidāta **reklamēšana** masu informācijas līdzekļos **vai citādā veidā**, ja tā satur **tiešu vai netiešu aicinājumu** balsot par vai pret.

Norāde par apmaksu

- Raidorganizācijās, preses izdevumos, internetā un publiskās vietās izvietoto

priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu ietvaros jānorāda,

kura politiskā **partija** vai politisko partiju apvienība vai kurš deputāta kandidāts, vai ar politiskajām partijām nesaistīta persona šo priekšvēlēšanu aģitāciju **ir apmaksājusi.**

Slēptā priekšvēlēšanu aģitācija (I)

- Ja par priekšvēlēšanu aģitāciju ir saņemta samaksa, bet **apmaksātājs nav norādīts**, tā uzskatāma par slēpto priekšvēlēšanu aģitāciju.
- Par samaksu uzskatāma **jebkāda atlīdzība**, tai skaitā jebkuri mantiski labumi, pakalpojumi, tiesību nodošana, atbrīvošana no pienākuma, atteikšanās no kādas tiesības par labu citai personai u.c.

Slēptā priekšvēlēšanu aģitācija (II)

- Slēptā priekšvēlēšanu aģitācija ir **aizliegta!**
- Slēptajai priekšvēlēšanu aģitācijai **iztērētie līdzekļi tiek ieskaitīti** attiecīgās politiskās partijas, politisko partiju apvienības vai ar politiskajām partijām nesaistītas personas **priekšvēlēšanu izdevumos.**

Trešo personu aģitācija (I)

- Likumos ir noteiktas **tiesības veikt priekšvēlēšanu aģitāciju** ar politiskajām partijām un to apvienībām **nesaistītām personām**.
- Fiziskās personas, juridiskās personas vai reģistrētas šādu personu apvienības, kas **savā vārdā** veic priekšvēlēšanu aģitāciju.

Trešo personu aģitācija (II)

- *Trešās personas priekšvēlēšanu aģitācijai var izmantot līdzekļus, kas **nepārsniedz 15 minimālās mēnešalgas***
(2010.gadā - **2700 lati** (ieskaitot PVN))
- KNAB vērtē *trešo personu* veiktās priekšvēlēšanu aģitācijas saikni ar attiecīgās politiskās partijas veikto priekšvēlēšanu aģitāciju!

Aģitācijas izcenojumi (I)

- Izcenojumi tiek **publiskoti internetā**
 - raidorganizāciju → NRTP mājas lapā,
 - preses izdevumu, portālu → KNAB mājas lapā.
- Izcenojumi pēc to publiskošanas **nav grozāmi.**
- Visām partijām jānodrošina **vienlīdzīgi nosacījumi** politiskās reklāmas izvietošanai medijos!

Aģitācijas izcenojumi (II)

- Ja raidorganizācija, preses izdevums vai interneta portāls likumā paredzētajos termiņos **nav nosūtījis** NRTP vai KNAB priekšvēlēšanu aģitācijas izcenojumus, šiem medijiem **ir aizliegts izvietot** priekšvēlēšanu aģitācijas materiālus.

Līgumu slēgšana

- Partija, to apvienība, atsevišķs deputāta kandidāts vai to pilnvarota persona **līgumu** par priekšvēlēšanu aģitācijas izvietošanu **slēdz tieši un nepastarpināti** ar raidorganizāciju vai preses izdevumu.
- *Trešās personas* līgumu slēdz **tieši, nepastarpināti un bez pilnvarniekiem.**

Aģitācijas ierobežojumi (I)

- **Vēlēšanu dienā**, kā arī **dienu pirms vēlēšanām** aģitācijas materiālu izvietošana:
 - radio un televīzijā,
 - publiskās vietās,
 - preses izdevumos,
 - internetā

ir **aizliegta**.

Aģitācijas ierobežojumi (II)

- Priekšvēlēšanu aģitācijas veikšanai publiskās vietās var izvietot aģitācijas materiālus, ierīkot stendus un galdus, kā arī uzstādīt pārvietojamās nojumes, kas nepārsniedz **pašvaldības** noteiktos izmērus, **brīdinot attiecīgo pašvaldību vismaz trīs dienas iepriekš.**

Aģitācijas ierobežojumi (III)

- Politiskās partijas, politisko partiju apvienības, deputātu kandidāti un viņu pilnvarotās personas atbild par to, lai **aģitācijas materiāli tiktu novākti** attiecīgās pašvaldības noteiktajā kārtībā.

Aģitācijas ierobežojumi (IV)

- **Saeimas vēlēšanu dienā** līdz pulksten 8 vakarā raidorganizāciju **raidījumos aizliegts iekļaut sabiedriskās domas aptaujas rezultātus** par politisko partiju, politisko partiju apvienību vai atsevišķu deputātu kandidātu popularitāti.

Aģitācijas ierobežojumi (V)

- Latvijas Radio un Latvijas Televīzijas darbiniekiem un personām, kas vada raidījumus, sākot ar 60. dienu pirms vēlēšanu dienas, **aizliegts raidījumos aģitēt par vai pret** deputātu kandidātiem vai kandidātu sarakstiem.

Aģitācijas ierobežojumi (VI)

- Vēlēšanu dienā, kā arī 60 dienas pirms vēlēšanu dienas **raidorganizācijām** aizliegts izplatīt tādu personu vadītus raidījumus, gatavotus komentārus, intervijas un reportāžas, kuras ir **pieteiktas par deputātu kandidātiem** vai pirms vēlēšanām ir **publiski paziņojušas par savu līdzdalību** kādas politiskās partijas vai politisko partiju apvienības darbībā.

Partiju pienākumi (I)

- **Partija**, partiju apvienība, deputāta kandidāts vai *trešā persona*, kas vienojusies par aģitācijas materiāla izvietojumu par samaksu:
 - **internetā**,
 - **telpās** un **publiskās vietās**
 - vai par **pasta** pakalpojumu izmantošanu, lai nosūtītu priekšvēlēšanu aģitācijas materiālus,

ne vēlāk kā nākamajā darbdienā pēc līguma noslēgšanas vai izmaiņu veikšanas noslēgtajā līgumā nosūta KNAB paziņojumu par paredzamo priekšvēlēšanu izdevumu izmantošanu.

Partiju pienākumi (II)

- Partija, partiju apvienība, deputāta kandidāts vai *trešā persona* **ne vēlāk kā nākamajā darbdienā** pēc:
 - **labdarības** pasākumu finansēšanas,
 - **sponsorēšanas,**
 - **pabalstu, dāvinājumu (ziedojumu)**veikšanas **nosūta KNAB paziņojumu** par izdevumiem.

Paziņojuma veidlapa KNAB mājaslapā

Partiju pienākumi (III)

- Politiskā partija **12 dienu laikā** pēc tam, kad tā saņēmusi dāvinājumu (ziedojumu), iesniedz KNAB **ziņojumu par dāvinājumiem (ziedojumiem)**, norādot:
 - veidu,
 - summu,
 - saņemšanas datumu,
 - fizisko personu, kura izdarījusi dāvinājumu (ziedojumu).

Ziņojuma veidlapa KNAB mājaslapā

Partiju pienākumi (IV)

- Politiskā partija iesniedz KNAB **ziņojumu arī par nepieņemtajiem dāvinājumiem (ziedojumiem).**
- Dāvinājums (ziedojums) uzskatāms par nepieņemtu, ja politiskā partija 30 dienu laikā to ir pārskaitījusi (atdevusi) atpakaļ dāvinātājam (ziedotājam).

Ziņojuma veidlapa KNAB mājaslapā

Partiju pienākumi (V)

- Politiskās partijas, kas iesniegušas savus deputātu kandidātu sarakstus Saeimas vēlēšanām, **30 dienu laikā** pēc vēlēšanām MK noteiktajā kārtībā iesniedz KNAB attiecīgās politiskās partijas valdes vai tās pilnvarotas personas parakstītu **vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarāciju**.

Deklarācijas veidlapa KNAB mājaslapā

Partiju pienākumi (VI)

- Vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijā norādāmi **visi ieņēmumi un izdevumi**, kas radušies priekšvēlēšanu periodā, **neatkarīgi no datuma, kad izrakstīts darījumu apliecinošs dokuments** (rēķins, līgums vai cits dokuments), saņemts vai veikts maksājums.

Partiju pienākumi (VII)

- Ja deputātu kandidātu sarakstu iesniedz politisko partiju reģistrēta **apvienība**, tad par tās priekšvēlēšanu izdevumiem uzskatāmi arī tie izdevumi, kuri šim nolūkam bijuši šo **apvienību izveidojušajām politiskajām partijām.**

Limiti

- Partija 2010.gada 2.oktobra Saeimas vēlēšanās, iesniedzot kandidātu sarakstus **piecos vēlēšanu apgabalos,** priekšvēlēšanu izdevumiem drīkst izlietot **571 211,72 latus.**

Aprēķins KNAB mājaslapā.

Limiti attiecas uz šādiem priekšvēlēšanu izdevumiem:

- reklāmas izvietošanu;
- pasta (arī elektroniskā pasta) pakalpojumu izmantošanu, lai nosūtītu priekšvēlēšanu aģitācijas materiālus;
- labdarības pasākumu finansēšanu, sponsorēšanu, izmaksājot pabalstus un izdarot ziedojumus.

Administratīvā atbildība

- par paziņojuma par paredzamo priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietošānu nesniegšanu vai nepatiesu ziņu sniegšanu – naudas sods juridiskām personām līdz **1000 latiem**;
- par vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijas aizpildīšanas vai iesniegšanas kārtības neievērošanu, par nepatiesu ziņu norādīšanu deklarācijā vai ziņojuma par saņemto vai nepieņemto dāvinājumu (ziedojumu) publicēšanas noteikumu neievērošanu – naudas sods politiskajām partijām līdz **500 latiem**.

Aģitācijas apturēšana (I)

- Ja KNAB konstatē, ka partija ir pārsniegusi likumā noteikto priekšvēlēšanu izdevumu apmēru, KNAB priekšnieks **pieņem lēmumu par aizliegumu partijai veikt** turpmāko priekšvēlēšanu aģitāciju par maksu.
- KNAB priekšnieks pieņem lēmumu, ar kuru **aiziedz** attiecīgajām raidorganizācijām vai preses izdevumiem turpmāk **izvietot aģitācijas materiālu**.

Aģitācijas apturēšana (II)

- Partija KNAB lēmumus var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā. Pieteikuma iesniegšana tiesā neaptur lēmumu darbību.
- Informāciju par lēmuma pieņemšanu, atcelšanu vai grozīšanu KNAB nekavējoties publicē savā mājaslapā.

Aģitācijas apturēšana (III)

- Tiesa minētās lietas izskata triju darbdienu laikā no pieteikuma saņemšanas dienas Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.
- Administratīvās rajona tiesas spriedums izpildāms nekavējoties.
- KNAB informāciju par tiesas spriedumu nekavējoties publicē savā mājaslapā.

Aģitācijas apturēšana (IV)

- Aģitācijas apturēšanas lēmuma gadījumā raidorganizācijai un preses izdevumam **nav pienākums atlīdzināt izdevumus**, kas saistīti ar aģitācijas materiālu neizvietošanu.

(Likuma 34.panta piektā daļa)

Jautājumi

jautajums@knab.gov.lv

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs

Brīvības iela 104 k -2,
Rīga, LV - 1001
Tālrunis: 67356161, 67356140
Fakss: 67331150
e-pasts: knab@knab.gov.lv

KNAB Politisko organizāciju finansēšanas
kontroles nodaļa, tālrunis 67356147

Ziņojumu centrs **80002070**